

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 3521301578737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № 053/2/183-17 від 05.12.2017

**Народному депутату України
Павленку Ю. О.**

Про надання інформації

Шановний Юрію Олексійовичу!

Міністерство соціальної політики на виконання доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В. Б. від 02.01.2018 № 52550/1/1-17 в межах компетенції розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 22.12.2017, стосовно надання інформації щодо виконання вимог Закону України „Про охорону дитинства” в частині захисту дітей, які перебувають у зоні воєнних дій, а також дітей, які постраждали внаслідок збройного конфлікту, та повідомляє.

П'ятого квітня 2017 року прийнято постанову Кабінету Міністрів України № 268 „Про затвердження Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів” (далі – постанова № 268).

Проект акта було розроблено Мінсоцполітики з метою забезпечення прав дітей в умовах збройного конфлікту на виконання статті 30¹ Закону України „Про охорону дитинства”.

Відповідно до Регламенту Кабінету Міністрів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.07.2007 № 950 (зі змінами), проект акта було погоджено заінтересованими центральними органами виконавчої влади (без зауважень – МОЗ, Міносвіти, Мінфіном, МЗС, МВС, Мінекономрозвитку; із зауваженнями, які враховано, – Міноборони, МТОТ, Мін'юстом), а також Урядовим уповноваженим у справах Європейського суду з прав людини та Представником Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, які відповідно до законодавства здійснюють контроль за додержанням прав і свобод людини і громадянина.

Також Мінсоцполітики було проведено узгоджувальні процедури із представниками громадських організацій, за результатами яких до проекту акта було внесено суттєві зміни.

Зауважень щодо невідповідності положень проекту акта нормам міжнародного права, зокрема статті 38 Конвенції ООН про права дитини та Закону України „Про охорону дитинства”, до Мінсоцполітики не надходило.

Статтею 30¹ Закону України „Про охорону дитинства” передбачено затвердження Урядом Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
1601/0/2-18/37 від 29.01.2018

29.01.2018 09:57

20921

воєнних дій і збройних конфліктів (далі – Порядок). Положення статті 38 Конвенції ООН про права дитини стосуються вжиття заходів для запобігання безпосередній участі у воєнних діях осіб, які не досягли 15-річного віку. Таке завдання виходить за межі постанови № 268.

Щодо внесення змін до постанови № 268

З метою впровадження системи підтримки дітей, які постраждали внаслідок збройного конфлікту, та розв'язання проблемних питань їхнього захисту згідно з наказом Мінсоцполітики від 28.04.2017 № 719 (додається) було утворено робочу групу з питань розроблення нормативно-правових актів та методичної бази у сфері соціального захисту дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів (далі – робоча група).

Перше засідання робочої групи відбулося 15.06.2017 під головуванням заступника Міністра Федорович Н. В. У ньому взяли участь представники структурних підрозділів Мінсоцполітики, Нацполіції, Генпрокуратури, Донецької та Луганської обласних державних адміністрацій, наукових установ, громадських організацій.

Згідно з рекомендаціями Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму від 21.06.2017 щодо необхідності розширення переліку категорій дітей, що мають право на отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок збройного конфлікту (далі – статус), та спрощення механізму його встановлення Мінсоцполітики разом із громадськими організаціями розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України „Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. № 866 і від 05 квітня 2017 р. № 268” (далі – проект постанови).

У ході підготовки проекту постанови Мінсоцполітики було проведено три робочі консультації з членами робочої групи та представниками громадських організацій щодо узгодження пропозицій і зауважень громадських організацій. Зокрема, під час робочих консультацій 15.07.2017 та 14.09.2017 представники громадських організацій були поінформовані про позицію Міністерства стосовно змін до проекту постанови. Письмових пропозицій та заперечень з питань, на урегулювання яких спрямовано проект постанови, від учасників робочих консультацій та громадських організацій до Мінсоцполітики не надходило.

За результатами проведеної роботи було запропоновано та узгоджено з робочою групою передбачення в проекті постанови таких змін:

1. Надати право отримання статусу дитині:

у разі загибелі її батьків або одного із них – осіб із числа цивільних громадян або їхньої смерті внаслідок поранення, контузії, каліцтва, отриманих під час проведення в Україні антитерористичної операції;

якщо вона зазнала моральних, психологічних страждань (травм) внаслідок обставин, які визначено в пункті 1 статті 1 Закону України „Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб”;

якщо вона отримала статус відповідно до Порядку надання статусу особи, на яку поширюється чинність Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, деяким категоріям осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.09.2015 № 740.

2. Надати право отримання статусу дітям, які в період проведення антитерористичної операції досягли 18 років.

3. Розширити перелік категорій дітей, які мають право на отримання статусу, категорією дітей, які виявлені місцевими органами виконавчої влади та / або органами місцевого самоврядування і не зареєстровані як внутрішньо переміщені особи або не проживають у населених пунктах, що розташовані на лінії зіткнення.

Законом України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення соціального захисту дітей та підтримки сімей з дітьми” визначено, що дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах, – це дитина, яка потрапила в умови, що негативно впливають на її життя, стан здоров’я та розвиток, зокрема, у зв’язку з обставинами збройних конфліктів, що встановлено за результатами оцінки потреб дитини.

Відповідно до чинного законодавства проведення оцінки потреб сім’ї та дитини покладається на центри соціальних служб для сім’ї дітей та молоді та унормоване наказом Мінсоцполітики від 09.07.2014 № 450 „Про затвердження форм обліку соціальних послуг сім’ям (особам), які перебувають у складних життєвих обставинах”, зареєстрованим у Мін’юсті 04.09.2014 за № 1076/25853.

Для встановлення дитині статусу згідно з Порядком необхідний чітко врегульований механізм діагностування в дитини психологічної травми з метою вжиття подальших заходів щодо її медичної, психологічної, педагогічної реабілітації та соціальної реінтеграції та надання необхідних соціальних послуг відповідно до законодавства. Тому в проекті постанови передбачено положення щодо проведення центрами соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді оцінки потреб дитини, яка зазнала психологічної травми внаслідок збройного конфлікту.

Крім цього, розгляд питань щодо захисту прав дитини на засіданні комісії з питань захисту прав дитини як консультативно-дорадчого органу опіки та піклування сприятиме уникненню корупційного фактора в діях посадових осіб і спрямуванню взаємодії всіх суб’єктів соціальної роботи в громаді на забезпечення найкращих інтересів дитини. За бажанням законного представника дитини вона може не бути присутньою на засіданні зазначеної комісії. Цим забезпечуватиметься уникнення психологічного травмування дитини.

Запропоновані зміни спрощують процедуру встановлення статусу, оскільки для підтвердження обставин щодо отримання дитиною поранення, каліцтва, контузії та вчинення щодо неї психологічного насильства надання витягу з Єдиного реєстру досудових розслідувань про відкриття кримінального провадження за заявою про вчинення злочину щодо дитини не є обов’язковим.

Мінсоцполітики 09.11.2017 надіслало проект постанови на погодження заінтересованим центральним органам виконавчої влади. На сьогодні його погоджено без зауважень Міноборони, Мінфіном, МЗС, МВС; із зауваженнями – МТОТ, Мінекономрозвитку, Мін’юстом та готується для проведення громадських консультацій і подання на розгляд Уряду.

Щодо виконання законодавства з питань захисту дітей, які перебувають у зоні воєнних дій, а також дітей, які постраждали внаслідок збройного конфлікту

Станом на 30.12.2017 в обласних, районних, міських, районних у містах, районних у місті Києві центрах соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді (далі – центри СССДМ) працюють 340 психологів і практичних психологів, у тому числі 56 фахівців із соціальної роботи, які мають психологічну освіту.

Центри СССДМ, які не мають у штаті таких працівників, для надання кваліфікованої допомоги сім’ям з дітьми, у тому числі сім’ям загиблих і безвісти

зниклих учасників антитерористичної операції, залучили спеціалістів зі спеціальною психологічною освітою з інших організацій, установ та закладів, що діють на території області, району та міста (психологів відділів освіти, загальноосвітніх та вищих навчальних закладів, центрів практичної та медичної психології, центрів ресоціалізації військових, обласних управлінь Державної служби надзвичайних ситуацій України, громадських та релігійних організацій тощо – всього 180 фахівців).

Станом на 30.12.2017 різні види соціальних послуг відповідно до оцінювання їхніх потреб отримали 35 811 внутрішньо переміщених сімей, у яких виховується 37 137 дітей, зокрема: із Донецької області – 23 368 сімей, 24 846 дітей, із Луганської області – 9 581 сім'я, 10 950 дітей.

За сприяння спеціалістів центрів СССДМ протягом 2017 року вирішено питання соціального захисту 28 887 сімей, у яких виховується 29 895 дітей, 18 395 сімей з дітьми учасників антитерористичної операції отримали психологічну підтримку, реабілітацію та послугу соціальної адаптації.

Практичні психологи центрів СССДМ використовують різні соціально-психологічні методики та технології, що сприяють відновленню ціннісних орієнтирів особистості, подоланню стресових та інших життєвих ситуацій і запобіганню психологічних кризових станів тощо.

Особлива увага приділяється роботі з профілактики та корекції травматичного та посттравматичного стресового розладів. Застосування широкого спектра методик і тестів допомагає долати стрес та запобігати віддаленим ефектам і наслідкам посттравматичних симптомів (зокрема: Тести САН та „Самооцінка психічних станів” (Г. Айзенк), „Шкала реактивної та особистісної тривожності” та „Шкала оцінки впливу травматичної події”, метод Холмса-Раге, методики діагностики рівня соціальної фрустрованості (В. Бойко), „Профілактика та корекція посттравматичних стресових розладів: психологічні аспекти” (Д. Романовська, О. Ілащук).

У центрах СССДМ об'єднаних територіальних громад Житомирської, Запорізької, Тернопільської, Херсонської та Хмельницької областей працюють штатні практичні психологи, які разом із залученими спеціалістами надають психологічну підтримку сім'ям з дітьми, яка спрямовується на подолання наслідків перебування у стресових ситуаціях та запобігання розвитку посттравматичного стресового розладу.

Також особлива увага приділяється оздоровленню та відпочинку дітей з Донецької та Луганської областей.

На 2017 рік було заплановано охопити оздоровленням та відпочинком 118 165 дітей (52,9 % від загальної чисельності дітей шкільного віку в зазначених регіонах), із них забезпечити оздоровленням – 50 729 дітей (22,7 % від загальної чисельності в регіонах), відпочинком – 93 946 дітей (30,2 % від загальної чисельності в регіонах).

Станом на 30.12.2017 забезпечено оздоровленням і відпочинком 124 253 дитини (55,7 % від загальної чисельності дітей шкільного віку в зазначених регіонах), із них забезпечено оздоровленням – 54 033 дитини (24,2 % від загальної чисельності в регіонах), відпочинком – 70 220 дітей (31,5 % від загальної чисельності в регіонах).

Також було передбачено оздоровити у 2017 році 53 598 дітей пільгових категорій із Донецької та Луганської областей (37 % від загальної кількості). Станом на 30.12.2017 охоплено оздоровленням 56 367 дітей (39 відсотків).

На 2017 рік було заплановано оздоровити в державному підприємстві „Українській державний центр „Молода гвардія” 1 466 дітей пільгових категорій, протягом 13 змін оздоровлено 1 894 дитини (з них 755 – із населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення). У державному підприємстві України „Міжнародний дитячий центр Артек” було заплановано оздоровити 1 253 дитини із числа дітей пільгових категорій, протягом 13 змін оздоровлено 1 733 дитини (з них 693 – із населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення).

Крім цього, протягом 2017 року 365 дітей із зони проведення антитерористичної операції оздоровлено в Хорватії, Польщі, Греції, Словаччині, Австрії, США та на Кіпрі.

З метою забезпечення прав дітей, які постраждали внаслідок збройного конфлікту, Мінсоцполітики за підтримки Представництва в Україні Міжнародної організації з міграції протягом вересня – грудня 2017 року проведено цикл навчальних семінарів-тренінгів для керівників закладів соціального захисту дітей за програмою, розробленою разом із Українським науково-методичним центром практичної психології і соціальної роботи.

З метою забезпечення ефективного надання працівниками закладів соціального захисту дітей першої психологічної допомоги у надзвичайних ситуаціях та створення дієвого механізму координування психосоціальної підтримки дітей на основі Керівних принципів Міжвідомчого постійного комітету ООН з питань охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки Міністерством та Представництвом Міжнародного Медичного Корпусу у жовтні 2017 року проведено семінари-тренінги для керівників центрів соціально-психологічної реабілітації дітей, притулків для дітей, центрів соціальної підтримки дітей та сімей, спрямовані на формування та розвиток відповідних умінь і навичок.

З метою підвищення фахового рівня керівників закладів соціального захисту дітей ці заклади забезпечено методичними посібниками (Керівництво ММПК; скорочена версія Керівництва ММПК; „Перша психологічна допомога”), у яких викладено новітні методики та технології психологічної допомоги, європейські принципи та підходи щодо захисту та покращення психічного здоров'я і психосоціального благополуччя дітей.

Міністерство тримає на постійному контролі питання щодо виконання вимог законодавства у сфері забезпечення захисту прав дітей, зокрема тих, які перебувають у зоні воєнних дій, і тих, які постраждали внаслідок збройного конфлікту.

Додаток: на 5 арк.

З повагою

перший заступник Міністра

О. Крентовська

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

28.04.2017

№ 719

Про утворення робочої групи

Відповідно до пункту 11 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 423 (зі змінами), з метою розроблення законодавчих ініціатив щодо соціальних гарантій дітям, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.04.2017 № 268 „Про затвердження Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів”, методичних матеріалів щодо впровадження системи підтримки таких дітей

НАКАЗУЮ:

1. Утворити робочу групу з питань розроблення нормативно-правових актів та методичної бази у сфері соціального захисту дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, у складі згідно з додатком.
2. Департаменту захисту прав дітей та усиновлення (Р. Колбаса) провести організаційні заходи, необхідні для забезпечення діяльності робочої групи.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Н. Федорович.

Міністр

А. Рева

*Заступник начальника управління
звернень громадян та контролю
виконання – начальник відділу
звернень та прийому громадян*

Л. В. Кірік

Додаток
до наказу Міністерства
соціальної політики України
by 28.04.2017 № 719

СКЛАД

робочої групи з питань розроблення нормативно-правових актів та методичної бази у сфері соціального захисту дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів

ФЕДОРОВИЧ Наталія Володимирівна	заступник Міністра соціальної політики України, голова робочої групи
КОЛБАСА Руслан Сергійович	директор Департаменту захисту прав дітей та усиновлення Міністерства соціальної політики України, заступник голови робочої групи
КРЮКОВСЬКА Ірина Вікторівна	головний спеціаліст відділу соціального захисту дітей Департаменту захисту прав дітей та усиновлення Міністерства соціальної політики України, секретар робочої групи
ПОЛЯКОВА Оксана Юріївна	директор Департаменту соціального захисту осіб з інвалідністю Міністерства соціальної політики України
ЧЕРСЬКА Любов Зенонасівна	начальник Управління організації соціального захисту постраждалих внаслідок надзвичайних ситуацій Міністерства соціальної політики України
ПІНЧУК Ірина Миколаївна	начальник Управління профілактики соціального сирітства Міністерства соціальної політики України
ДУБИКІВСЬКА Ірина Олександрівна	начальник Управління державної реєстрації актів цивільного стану Департаменту державної реєстрації та нотаріату Міністерства юстиції України (за згодою)
КРАВЧУК Таміла Петрівна	головний інспектор відділу ювенальної превенції Управління превенції Департаменту превентивної діяльності Національної поліції України (за згодою)

МАЛИШЕВА Ольга Павлівна	головний спеціаліст відділу державно-громадського управління освітою Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти і науки України (за згодою)
КОЛОМІЙЧУК Олена Едуардівна	радник в. о. Міністра охорони здоров'я України (за згодою)
БОГАТКО Тетяна Володимирівна	прокурор відділу виконання функцій прокуратури щодо неповнолітніх, які потрапили у конфлікт із законом, Управління ювенальної юстиції Генеральної прокуратури України (за згодою)
ПАВЛЕНКО Юрій Олексійович	народний депутат України (за згодою)
МАРЦИНКОВСЬКИЙ Ігор Анатолійович	керівник сектору медико-соціальної реабілітації дітей та підлітків з психічними та поведінковими розладами Українського науково-дослідного інституту соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України (за згодою)
ВОЛИНЕЦЬ Людмила Семенівна	помічник-консультант народного депутата України Ю. Павленка (за згодою)
БОРОЗДІНА Катерина Анатоліївна	директор Департаменту експертизи, моніторингу та законотворчої діяльності громадської організації „Ла Страда – Україна” (за згодою)
ПЕТУШКОВА Лариса Антонівна	спеціаліст з навчально-методичної роботи Міжнародної благодійної організації „Партнерство „Кожній дитині” (за згодою)
КАСЬЯНОВА Дар'я Сергіївна	директор з розвитку програм Міжнародної благодійної організації Благодійний фонд „СОС Дитяче містечко” (за згодою)
КОЗУБ Лідія Іванівна	директор Всеукраїнського Центру психосоціальної допомоги благодійної організації „Конвіктус Україна” (за згодою)

САЗОНОВА Ірина Володимирівна	голова правління Всеукраїнського благодійного фонду „За право на Життя” (за згодою)
КЛОЧКО Світлана Леонідівна	керівник дитячих проектів Благодійного фонду „Відновлення Донбасу” (за згодою)
КАРАГЯУР Ксенія Іванівна	правовий аналітик Благодійної організації „Право на захист” (за згодою)
ГУД Діна Юріївна	представник Данської ради у справах біженців в Україні (за згодою)
ЛЕБЕДЄВ Леонід Вадимович	голова Благодійної організації „Благодійний фонд „Зміни одне життя – Україна” (за згодою)
ЛАЗАРЕНКО Олексій Олександрович	Віце-президент Всеукраїнської Фундації захисту прав дітей (за згодою)
ОНУФРИК Маріанна Святославівна	керівник суспільних програм Інституту суспільно-економічних досліджень (за згодою)
СЛІПЧЕНКО Антоніна Володимирівна	засновник благодійного фонду „EduKids” (за згодою)
ОМЕЛЬЧЕНКО Наталя Олександрівна	голова громадської організації „Активна громадянська позиція” (за згодою)
ТИМОФЄЄВА Наталія Миколаївна	начальник служби у справах дітей Донецької облдержадміністрації (за згодою)
РОДІНА Раїса Василівна	начальник служби у справах дітей Луганської облдержадміністрації (за згодою)
ТАНЦОРА Валерій Анатолійович	начальник служби у справах дітей та сім’ї Київської міської державної адміністрації (за згодою)
ВЛАСЕНКО Наталія Миколаївна	заступник начальника служби у справах дітей та сім’ї Київської обласної державної адміністрації (за згодою)
ЛОРІАШВІЛІ Любов Семенівна	психолог Київського міського центру соціальних служб для сім’ї, дітей та молоді (за згодою)

АСТАНІНА
Надія Миколаївна

директор Маріупольського міського центру
соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді
(за згодою)

АНДРІЯШ
Сергій Петрович

консультант з питань стратегії розвитку надання
соціальних послуг сім'ям та дітям Київської
області проекту Світового банку „Модернізація
системи соціальної підтримки населення
України” (за згодою)

БОНДАРЕНКО
Анастасія Володимирівна

експерт відділу стратегії та адвокації проекту
Радників Міністерства соціальної політики
України

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

29.01.2018 № 17/0/99-18/312

На № 1601/0/2-18/37 від 29.01.2018

ДОВІДКА

Відповідно до наказу Міністерства соціальної політики України від 29.09.2017 № 1557 „Про розподіл обов’язків між Міністром соціальної політики України, його першим заступником та заступниками” та наказу Міністерства соціальної політики України від 26.01.2018 № 101 “Про відрядження Міністра соціальної політики України”, обов’язки Міністра терміном на 1 день, 29.01.2018 виконує перший заступник Міністра Крентовська О. П.

**Заступник начальника Управління звернень
громадян та контролю виконання – начальник
відділу звернень та прийому громадян**

Л. Кірік

Начальник відділу
документального забезпечення

С. Король